

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 07.12.2021

§ 464

Omistajaohjeet Lahden kaupungin yhtymäkokousedustajille 20.12.2021 yhtymäkokoukseen

1241/00.01.01.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen, puh. 044- 482 0590

Päätös

Keskustelun kuluessa jäsen Mira Nieminen teki muutosehdotuksen omistajaohjeeseen koskien yhtymäkokouksen 27 §:ää: Vastaus maksuttoman ehkäisyn järjestämisestä alle 25-vuotiaille koskevaan aloitteeseen ja yhtymäkokouksen 20.12.2021 päätösesitykseen: "...1.3.2022 alkaen, mikäli rahoitus saadaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman täydennyshaun kautta. Muuten aloitteen mukaista maksutonta ehkäisyä ei järjestetä". Muutosehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jäsen Lampinen teki muutosehdotuksen ohjeeseen koskien yhtymäkokouksen 27 §:ää jota kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen kannatti: "Esitän, että Kaupunginhallitus ohjeistaa yhtymäkokousta palauttamaan päätösesityksen uudelleen valmisteluun niin että maksuton ehkäisy järjestetään alle 25-vuotiaille."

Puheenjohtajan totesi että on tehty kannatettu muutosehdotus joten asiasta tulee äänestää. Puheenjohtajan ehdotuksesta suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä esittelijän pohjaehdotus sai kuusi ääntä (Talja, Ratia, Nieminen M., Putula, Bruneau ja Hildén) ja Lampisen muutosehdotus

neljä ääntä (Lampinen, Nieminen E., Kaikkonen ja Aaltonen).

Näin ollen esittelijän päätösehdotus tuli hyväksytyksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavat perusteluosassa olevat toimintaohjeet Lahden kaupungin edustajille Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen 20.12.2021.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Yhtymäkokouksessa 20.12.2021 on käsiteltävänä pykälät, joista on alla lyhyt yhteenveto sekä toimintaohjeet Lahden kaupungin yhtymäkokousedustajille. Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän yhtymäkokouksen 20.12.2021 esityslista kokonaisuudessaan on liitteenä.

22 § Kuntayhtymän tilintarkastuspalvelut

Kuntalain 60 §:n mukaan yhtymäkokous valitsee tilintarkastusyhteisön. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän valtuusto päätti 16.4.2018, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilintarkastuspalvelut hankitaan vuosille 2018 - 2019 KPMG Julkishallinnon palvelut Oy:ltä. Sopimuksen mukaan sopimukseen sisältyy kolme (1+1+1) optiovuotta. Yhtymäkokous päätti 25.5.2020, § 7 käyttää optiot vuosille 2020 ja 2021. Kun Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän toiminta päättyy vuoden 2022 lopussa,

on tarkoituksenmukaista käyttää kolmas optiovuosi ja hankkia vuoden 2022 tilintarkastusta koskevat palvelut KPMG Oy Ab:ltä.

Yhtymäkokouksen 20.12.2021 päätösesitys:

Yhtymäkokous päättää, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilintarkastuspalvelut hankitaan vuodelle 2022 KPMG Oy Ab:ltä.

KH:n päätösehdotus:

Yhtymäkokouksen päätösesityksen mukaisesti.

23 § Muutostalousarvio 2/2021

Hyvinvointiyhtymässä on valmisteltu toinen muutostalousarvio vuodelle 2021. Muutoksia esitetään käyttötalousosaan (liite 2), rahoitusosaan (liite 3) ja investointiosaan (liite 4). Muutosten vuoksi myös tuloslaskelmaosa on päivitetty (liite 1). Käyttötalousosaan (liite 2) esitetään seuraavat muutokset:

- Käyttötalousosa on päivitetty olennaisin osin vastaamaan toimialojen syyskuun toteuman pohjalta laatimia tilinpäätösennusteita. Muutoksia esitetään kaikille toimialoille. Muutokset on kuvattu lyhyesti alla olevassa tekstissä.
- Toimintatuottoihin on lisätty sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19 kustannuksiin osoitettua valtionavustusta 23 miljoonaa euroa varovaisuuden periaatetta noudattaen. Ensimmäinen hakukierros päättyi 12.11.2021 ja toinen hakukierros järjestetään alkuvuodesta 2022. Lisäksi toimintatuottoihin on lisätty toukokuussa 2021 maksettu, osin vuoteen 2020 kohdistunut, valtionavustus 6,1 miljoonaa euroa. Valtionavustusta on kohdistettu muutostalousarviossa eri toimialoille aiheuttamisperiaatetta noudattaen. Terveys- ja sairaanhoidon toimialalle kohdistuu suurin osa

covid19 hoidon ja varautumisen kustannuksista, jotka eivät ole sisältyneet alkuperäiseen talousarvioon. Toimialalle esitetään lisäystä toimintakuluihin 19,7 miljoonaa euroa ja toimintatuottoihin 21,8 miljoonaa euroa.

Yhteensä toimintatuottoihin esitetään 25,7 miljoonan euron lisäystä ja toimintakuluihin 26,5 miljoonan euron lisäystä. Kokonaisuutena esitettyjen muutosten nettovaikutus tilikauden tulokseen on +/- 0 euroa.

Rahoitusosaan (liite 3) esitetään muutettavaksi pitkäaikaisten lainojen vähennys vastaamaan tämän hetken tilannetta. Hollolan ja Nastolan sote-keskusten investoinnit eivät ole edenneet suunnitellusti. Tästä johtuen investointiosasta (liite 4) esitetään poistettavaksi Hollolan sote-keskuksen kiinteistön hankintaan liittyvä määräraha sekä Nastolan sote-keskuksen maa-alueen hankintaan ja rakennuksen suunnitteluun kohdistetut määrärahat. Muutosten vaikutus investointimenoihin on yhteensä -16,1 miljoonaa euroa.

Yhtymäkokouksen 20.12.2021 päätösesitys:

Yhtymäkokous hyväksyy muutokset yhtymän talousarvioon perusteluosassa esitetyllä tavalla.

KH:n päätösesitys:

Yhtymäkokouksen päätösesityksen mukaisesti.

24 § Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän talousarvio 2022 ja toimintasuunnitelma

Liitteenä 1 on esitys Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2022 talousarvioksi, johon sisältyy liitteenä Sosiaalialan osaamiskeskus Verso-liikelaitoksen talousarvio ja toimintasuunnitelma 2022. Liikelaitoksen talousarvio ja toimintasuunnitelma ovat osa kuntayhtymän talousarviota ja

toimintasuunnitelmaa. Talousarvio on yhtymän viimeinen, koska yhtymän toiminta loppuu 1.1.2023 alkaen, kun hyvinvointialue aloittaa toimintansa. Edellä mainitusta syystä suunnitelmavuosia ei esitetä.

Perusyhtymän (yhtymä ilman liikelaitoksia) toimintatuottojen yhteissumma on 816,7 miljoonaa euroa ja toimintakulujen 804,4 miljoonaa euroa. Jäsenkuntien maksuosuuksien kokonaismäärä talousarviossa on 706,6 miljoonaa euroa, joka on 4,5 prosenttia enemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa. Perusyhtymän talousarvio päättyy poistoeron muutoksen jälkeen nollatulokseen. Liikelaitos mukaan luettuna yhtymän ulkoisten tuottojen yhteismäärä on 818,5 miljoonaa euroa ja ulkoisten kulujen 806,2 miljoonaa euroa. Koko yhtymän tilikauden tulokseksi talousarviossa 2022 muodostuu -109 tuhatta euroa. Poistoeron muutoksen jälkeen alijäämäksi talousarviossa muodostuu -42 tuhatta euroa. Investointeihin on varattu 43,2 miljoonaa euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa on suunniteltu otettavan 36,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään arvion mukaan 5,8 miljoonalla eurolla.

Talousarvio sisältää käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä investointi- ja rahoitusosan. Perussopimuksen 21 § mukaan työvaliokunta käsittelee taloussuunnitelmaehdotuksen ja antaa lausunnon taloussuunnitelmasta yhtymän hallitukselle. Työvaliokunta on käsitellyt talousraamia kokouksessaan 20.5.2021 ja sopinut tarkennuksista ennen kuntien kanssa käytyjä palvelusopimusneuvotteluja.

Yhtymäkokouksen 20.12.2021 päätösesitys:

Yhtymäkokous päättää

1. hyväksyä liitteen 1 mukaisena Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2022 talousarvion sekä siihen sisältyvän liitteen 3 (Sosiaalialan

osaamiskeskus Versoliikelaitos, talousarvio ja toimintasuunnitelma 2022) ja vahvistaa talousarvion sitovuustasot talousarviossa esitetyllä tavalla.

2. vahvistaa vuodeksi 2022 voimassa olevan perussopimuksen 25 §:ssä tarkoitetuksi poikkeuksellisen korkeiden potilaskohtaisten hoitokustannusten enimmäismääräksi 80 000 euroa ja, että kustannukset laskutetaan saman henkilön kalenterivuonna käyttämien erikoissairaanhoidon palvelujen summana.

3. että perussopimuksen 25 §:ssä tarkoitettut erityismaksuosuudet potilasvakuutuksen osalta sisältyvät ennakkolaskutukseen.

KH:n päätösesitys:

Yhtymäkokouksen päätösesityksen mukaisesti.

25 § Vastineen antaminen vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta

Tarkastuslautakunta antoi 10.5.2021 arviointikertomuksen vuoden 2020 toiminnasta. Yhtymäkokous merkitsi 31.5.2021 arviointikertomuksen tiedoksi ja lähetti sen hallitukselle toimenpiteitä varten.

Tarkastuslautakunta esitti, että hallitukselta pyydetään vastineet niihin arviointikertomuksen havaintoihin, jotka on merkitty arviointikertomuksen taulukoihin punaiselle ja keltaisella sekä erillisissä tekstilaatikoissa.

Yhtymäkokouksen 20.12.2021 päätösesitys:

Yhtymäkokous merkitsee tiedoksi vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta annetun vastineen.

KH:n päätösesitys:

Yhtymäkokouksen päätösesityksen mukaisesti.

26 § Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022 - 2025

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhteinen lastensuojelulaissa (417/2007, 12§) määritelty suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi.

Päijät-Hämeen alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022 - 2025 on laadittu LAPEyhteistyöryhmän johdolla yhteistyössä alueen kuntien (Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila ja Sysmä) kanssa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa tarkastellaan lasten ja nuorten kasvuoloja ja hyvinvoinnin tilaa. Suunnitelmassa asetetaan alueellisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkien (HYTE-kärkien) mukaiset kärjet lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Näiden kärkien alle on asetettu tavoitteet ja toimenpiteet, joille on kirjattu vastuutaho, aikataulu ja seurantataho. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin alueellisia kärkiä läpileikkaavat yhdessä jaetut toimintaperiaatteet, jotka ovat yhdenvertaisuus, kumppanuus ja oikea-aikaisuus. Päämääränä on lapsen oikeuksiin ja tietoon perustuva toimintakulttuuri.

Suunnitelman laatimiseksi on järjestetty työpajoja ja kyselyjä. Webropol-kysely lähetettiin laajalla jakelulla alueen kuntiin, hyvinvointiyhtymän lasten ja nuorten parissa toimiville, järjestöille, yhdistyksille, seurakunnille, nuorisovaltuustoille sekä vanhempainyhdistyksille. Lapsilta ja nuorilta kerättiin vastauksia padlet-alustalle kysymykseen: "mistä arjen asioista / paikoista / tekemisestä tulee hyvä olo?"

Kunnat laativat kuntakohtaisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, jolloin kuntien erityisyys ja toisistaan poikkeavat tarpeet tulevat huomioiduiksi. Kuntakohtaista suunnitelmaa vastaava kokonaisuus

toteutetaan myös Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän osalta sosiaali- ja terveyspalvelujen näkökulmasta. Suunnitelmassa otetaan huomioon hyvinvointikuntayhtymän strategia ja muutosohjelma, lapsiperhepalvelujen ulkoisen arvioinnin toimenpideohjelma sekä hyvinvointialueen valmistelu. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmistuu helmikuun 2022 loppuun mennessä. LAPE-yhteistyöryhmä seuraa suunnitelman tavoitteiden toteutumista ja raportoi lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittymisestä ja suunnitelman toteutumisesta vuosittain kunnille ja hyvinvointiyhtymälle.

Yhtymäkokouksen 20.12.2021 päätösesitys:

Yhtymäkokous hyväksyy alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2022 - 2025 ja päättää osaltaan, että suunnitelman toimenpide-ehdotusten täytäntöönpano huomioidaan talousarvion, kuntastrategian sekä talous- ja toimintasuunnitelman päätösten yhteydessä.

KH:n päätösesitys:

Yhtymäkokouksen päätösesityksen mukaisesti.

27 § Vastaus maksuttoman ehkäisyn järjestämisestä alle 25-vuotiaille koskevaan aloitteeseen

Hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokouksessa 14.12.2020 § 31 Pekka Komu jätti aloitteen, joka koskee maksuttoman ehkäisyn järjestämistä alle 25-vuotiaille. Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa (10.12.2019) todetaan, että valtakunnallinen kokeilu maksuttomasta ehkäisystä alle 25-vuotiaille toteutetaan ja kokeilun tulosten perusteella päätetään kokeilun vakinaistamisesta vaalikauden lopussa. Väestöliitto, THL ja STM ovat suositelleet kunnille ilmaista ehkäisyä jo vuodesta 2006 lähtien. Sosiaali- ja

terveysministeriö sekä Terveyden ja hyvinvointilaitoksen Valtakunnallinen seksuaali- ja lisääntymistarve -toimintaohjelma vuosille 2014 – 2020 suositteli myös maksuttoman ehkäisyn tarjoamista alle 20-vuotiaille nuorille.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen arvioiden mukaan Suomessa on tällä hetkellä noin 50 nuorille ilmaista ehkäisyä tarjoavaa kuntaa. Raportoidut kokemukset ehkäisyn maksuttomuudesta ovat olleet hyviä. Maksuttoman ehkäisyn on havaittu lisäävän ehkäisyn käyttöä. Kunnissa, joissa ehkäisyä tarjotaan maksuttomasti nuorille, raskaudenkeskeytysten määrä on laskenut merkittävästi ja sukupuolitauditartuntojen määrä on vähentynyt. Maksuton ehkäisy parantaa nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveyttä sekä vähentää ei-toivottuja raskauksia ja raskaudenkeskeytyksiä ja sitä kautta edistää laajemminkin nuorten hyvinvointia.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän alueella ehkäisyn saa veloitusetta kolmeksi kuukaudeksi iästä riippumatta, kun aloittaja on ensikertalainen. Ehkäisyn aloituksella tarkoitetaan ehkäisytabletteja, -laastareita tai -renkaita. Tilanteissa, joissa asiakkaalla ei esimerkiksi ole varaa hankkia ehkäisyä, hänelle voidaan tarjota maksutonta pitkäkestoista ehkäisyä, kuten hormonikierukkaa. Raskauksien ja seksitautien ehkäisyä tuetaan myös jakamalla kondomeja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä kutsuntatilaisuuksissa.

Päijät-Hämeen kuntien alueella vuoden 2019 väestötiedon mukaan 15 – 24-vuotiaita naisia oli 9 504. Mikäli tästä ikäryhmästä 50 % ottaisi maksuttoman ehkäisyn, olisi kustannus yleisimmän ehkäisymuodon, ehkäisytablettien, mukaan laskettuna oman apteekin hinnoittelemana noin 262 000 euroa vuodessa. Vuonna 2019 koko Päijät- Hämeen alueella (sisältäen Sysmän ja Heinolan) 15 – 24-vuotiailla naisilla oli raskauden

keskeytyksiä 11/1000 naista kohden eli yhteensä 105 keskeytystä.

Raskauden keskeytyksestä aiheutuneet vuoden 2019 kustannukset olivat noin 168 000 euroa. Laskettu kustannus sisältää kuntahinnoittelun mukaiset välttämättömät hoitaja- ja lääkärikäynnit sekä erilaisista keskeytystoimenpiteistä aiheutuneet hoitokustannukset.

Kokonaiskustannuksia on erittäin vaikea luotettavasti arvioida. Säästöä tavoitellaan raskaudenkeskeytysten vähenemisenä, mutta ehkäisyvälineiden ja toiminnan organisoinnin kustannukset tulevat todennäköisesti ylittämään tästä saatavan rahallisen säästön. Etuna voidaan odottaa ei-toivottuihin raskauksiin ja raskauden keskeytyksiin liittyvän inhimillisen kärsimyksen vähenemistä sekä nuorten ja nuorten aikuisten seksuaaliterveyden paranemista.

Raskauden ehkäisyneuvontaan kuuluu aina kokonaisvaltainen seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen, kuten seksuaali- ja parisuhdeneuvonta, myönteisen seksuaalisuuden edistäminen, hedelmällisyyden ylläpito ja ehkäisy, seksitautien torjunta, seksuaalisuutta loukkaavan väkivallan ehkäisy, seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuuden kehityksen tukeminen ja muu seksuaalisuuteen liittyvä neuvonta. Ehkäisyneuvonta on osa sotekeskustoimintaa, joka nivoutuu tiiviisti neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon.

Yhtymäkokouksen 20.12.2021 päätösesitys:

Yhtymäkokous päättää vastauksena aloitteeseen merkitä tiedoksi, että maksuton ehkäisy järjestetään alle 20-vuotiaille 1.3.2022 alkaen. Mikäli rahoitusta ei saada Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman täydennyshaun perusteella alle 25- vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn kokeiluun, sisällytetään alle 20- vuotiaiden maksuttomasta ehkäisystä

aiheutuvat kustannukset tarvittaessa laadittavaan yhtymän vuoden 2022 muutostalousarvioon.

KH:n päätösesitys:

Yhtymäkokouksen päätösesityksen mukaisesti.

28 § Vastaus sosiaalista luototusta koskevaan aloitteeseen

Yhtymäkokous on kokouksessaan 31.5.2021 § 10 käsitellyt ja antanut hallitukselle valmisteltavaksi Pekka Komun aloitteen sosiaalisen luototuksen palvelun järjestämisestä yhtymässä. Sosiaalisen luoton myöntämisestä säädetään sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) ja laissa sosiaalisesta luototuksesta (1133/2002). Sosiaalinen luototus on sosiaalihuoltoon kuuluva luotonanto, jonka tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista.

Vuosina 2017 – 2019 sosiaalista luottoa myönnettiin yhtymässä vain lahtelaisille, koska yhtymän jäsenkunnista vain Lahden kaupunki oli varautunut talousarviossaan sosiaalisen luoton järjestämiseen. Lahdessa sosiaalinen luotto oli käytössä jo ennen yhtymän perustamista, mutta ei muissa kunnissa. Valmistelutyötä sosiaalisen luoton laajentamiseksi myös muita yhtymän kuntia koskevaksi tehtiin yhtymän perustamisesta alkaen, mutta mm. valtakunnallisten sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämistä koskevien muutosten valmistelun vuoksi laajeneminen siirtyi. Valmistelun yhteydessä Etelä- Suomen aluehallintovirasto toi valvovana tahona esiin, että jos sosiaalista luottoa myönnetään hyvinvointikuntayhtymässä, siihen tulee olla oikeus kaikilla jäsenkuntien asukkailla. Palvelut tulee tarjota tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti kaikille asukkaille.

Toiminnan jatkaminen ei ollut mahdollista vain Lahtea koskevana, joten sosiaalisten luottojen myöntämisestä luovuttiin hyvinvointikuntayhtymässä 1.1.2020 alkaen hallituksen päätöksellä 9.12.2019, § 219. Lahdessa ennen 1.1.2020 myönnetty lainpääoma jäi Lahden kaupungin hoidettavaksi kuitenkin siten, että luottojen hallinnointiin liittyvä asiakastyö, esimerkiksi luoton maksujen seuranta ja maksuohjelmien muutokset on tehty edelleen hyvinvointikuntayhtymässä taloudellisen tuen yksikössä.

Vuonna 2021 laskutettavia luottoja on vielä 155 300 euroa ja viimeinen eräpäivä on 29.5.2026. Kaiken kaikkiaan sosiaalista luottoa on Lahdessa myönnetty 1 843 815 euroa. Luotot on pääosin maksettu tai saatu perittyä takaisin, luottotappiot ovat olleet vähäisiä.

Jos sosiaalinen luotto otettaisiin käyttöön yhtymässä vuoden 2022 alusta, siitä aiheutuvat pääomakulut olisivat pelkästään Lahden osalta aloitteen mukaan 300 000 euroa ja vastaava summa tulisi varata muiden kuntien tarpeeseen. Jotta palvelua voisi tarjota yhtymän asukkaille, toiminnallisina lisäkuluina tulisivat kahden sosiaaliohjaajan ja vähintään 0,5 sihteerin palkkauskulut, 120 000 euroa vuodessa. Lisäksi tulisivat luototuksessa tarvittavien tietojärjestelmien hankinta ja ylläpitokulut, jotka ovat vähintään samaa luokkaa kuin vuonna 2019 on arvioitu (yli 30 000€). Kaikkiaan sosiaalisen luototuksen aloittamiseen vuoden 2022 alusta olisi varattava 600 000 euroa pääomakuluina ja toimintakuluihin yhteensä 150 000 euroa.

Kuntien kanssa käydyissä palvelusopimusneuvotteluissa vuodelle 2022 eivät sosiaalisen luoton palvelun aloittaminen ja siihen osoitettavat varat nousseet esiin laajemmin. Tiukassa taloudellisessa tilanteessa uuden palvelun aloittamisen kuluihin varautuminen vuoden 2022 talousarviossa on erittäin haasteellista. Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa on

kirjaus siitä, että sosiaalisen luoton käyttöönottoa koko maassa selvitetään hallituskaudella. Tällä hetkellä valtakunnallisia uusia linjauksia asiasta ei ole tiedossa. Sosiaali- ja terveystieteiden järjestämistä ja hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntöuudistus tulee voimaan vuoden 2023 alusta.

Muutosvaiheessa on perusteltua odottaa valtakunnallisia linjauksia asiasta ja jättää sosiaalista luototusta koskeva päätöksenteko osaksi hyvinvointialueen valmistelua.

Yhtymäkokouksen 20.12.2021 päätösesitys:

Yhtymäkokous merkitsee aloitteen ja siihen annetun vastauksen tiedokseen ja toteaa, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut riittävästi selvitettyksi.

KH:n päätösesitys:

Yhtymäkokouksen päätösesityksen mukaisesti.

29 § Vastaus Hollolan Vesikansan yhtymäkokousaloitteeseen

Laajassa yhteistyössä kuntien kanssa Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä teki sote-keskusverkon maakunnallisen selvityksen syksyllä 2019. Selvitystä ja sen mukaisia toimenpiteitä edeltänyt sote-keskusverkko pohjautui vahvasti kuntayhtymää edeltäneeseen rakenteeseen. Yhtymän toiminta-ajatuksena on tarjota palveluita yhtymän alueen asukkaille tasavertaisesti maakunnallisena palvelutuotantona.

Maakunnallisessa selvityksessä palveluverkkoon esitettiin tehtäväksi nämä muutokset:

1. Lahden kolme perustason palveluasemaa ehdotettiin lopetettavaksi ja kaikki avovastaanotto toiminta Lahdessa keskitettäväksi Harjukadun yksikköön.

2. Lahden Harjukadun sote-keskuksen lisäksi jatkossakin laajan palveluvalikoiman sote-keskuksina jatkavat Orimattilan, Salpakankaan, Asikkalan ja Nastolan sote-asemat.
3. litin asema muuttuu perustason asemaksi, kun kuvantaminen siellä lopetetaan.
4. Padasjoen, Hartolan, Järvelän, Myrskylän, Pukkilan ja Vesikansan perustason sote-keskukset muuttuvat hoitajavetoisiksi.
5. Vesikansan keskuksesta luovutaan, kun Hollolan uusi sotekeskus valmistuu.

Kunnilta pyydettiin lausunnot esityksestä. Hollolan kunnanhallitus ei vastustanut Vesikansan sote-keskuksen lopettamista lausunnossaan 28.10.2019, mutta kunnanhallituksen kannan mukaan neuvolan ja lapsiperhepalveluiden tulisi jatkua Vesikansassa.

Yhtymähallitus hyväksyi 18.11.2019 esitetyn sote-keskusverkoston selvityksen mukaisena.

Palveluverkon muutokset 1–4 on toteutettu vuosina 2020 ja 2021. Lahdessa Ahtialan ja Launeen sote-keskuksista on luovuttu, ja niiden toiminta on keskitetty Harjukadulla olevaan Lahden sote-keskukseen. Hollolan Salpakankaalle tuleva uusi sote-keskus valmistuu loppuvuodesta 2021. Vesikansan sote-keskuksen nykymuotoinen toiminta on tuolloin loppumassa. Vesikansaan on kuitenkin jäämässä lapsiperhepalveluita kuten neuvola, kouluterveydenhuolto ja suun terveydenhuolto.

Kuntayhtymän alueella merkittävä osa asukkaista asuu haja-asutusalueilla. Tällöin etäisyydet sote-keskuksiin vaihtelevat. Vesikansan alueella etäisyydet eivät ole pitkiä verrattuna useisiin yhtymän toiminta-alueen muihin alueisiin.

Lokakuun alusta lähtien Hollolan Salpakankaan, Asikkalan ja Padasjoen sote-keskuksissa alkoi moniammatillinen tiimimalli. Myös Vesikansan alueella asuvat hollolalaiset potilaat on liitetty Salpakankaan sote-keskuksen tiimien palvelujen piiriin, mutta loppuvuoden aikana hoito voi tapahtua vielä myös Vesikansan terveysasemalla. Jokainen asiakas saa tietää oman tiimensä ottaessaan yhteyttä sote-keskukseen tai asioidessaan vastaanotolla ensimmäisen kerran lokakuun aikana. Useamman alan ammattilaiset yhdessä huolehtivat asiakkaan hoidosta heti ensikontaktista ja hoitoon pääsy nopeutuu.

Sote-keskuksien digitaalisia palveluita parannetaan joulukuusta 2021 alkaen. Nämä palvelut ovat tavanomaisen sote-keskuksessa asioinnin rinnalla. Digiklinikan kautta alueen asiakkaat voivat asioida oireissa, jotka eivät vaadi fyysistä tutkimusta. Yleisimpiä tällaisia käyntisyitä ovat ylähengitystieinfektioihin, virtsarakkotulehduksiin ja vatsaoireisiin liittyvät oireet. Jos Vesikansassa asuva haluaa jatkossa lääkäri- ja hoitajavastaanoton palveluita toisessa sote-keskuksessa kuin Salpakankaalla, hänellä on terveydenhuoltolain mukaan mahdollisuus vaihtaa terveyskeskusta.

Yhtymäkokouksen 20.12.2021 päätösesitys:

Yhtymäkokous merkitsee aloitteen ja sen johdosta tehdyt selvitykset tiedokseen ja toteaa, että asia on tullut riittävästi selvitettyksi.

KH:n päätösesitys:

Yhtymäkokouksen päätösesityksen mukaisesti.

31 § Yhtymäkokouksen muut mahdolliset asiat 20.12.2021

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote yhtymäkokousedustajat